

27.11.2019

Asia/11

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 18.11.2019 § 778

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

11.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 31.10.2019

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Mauri Venemies ja 14 muuta valtuutettua ovat 10.4.2019 tehneet aloitteen, jossa esitetään, että Helsingin kaupungin uuteen sisäilmaohjelmaan sisällytetään yhtenä käytännön toimenpiteenä säännölliset vuosittain tehtävät sisäilmaa koskevat kyselyt. Aloitteessa esitetään, että sisäilmakyselyt suunnattaisiin päiväkotien, koulujen, sairaaloiden ja vastaavien tilojen henkilöstölle ja asiakkaille. Aloitteen mukaan näin saataisiin kattavampaa tietoa, voitaisiin puuttua aiemmin kehittymässä oleviin ongelmatilanteisiin, estettäisiin terveyshaittojen paheneminen sekä pienennettäisiin korjauskuluja.

Sisäilmaohjelman tavoitteena on hallita sisäilman laatua kaikilla toiminnan osa-alueilla lähtien tilatarpeiden ennakoinnista aina käytönaikaiseen ylläpitoon, tilojen korjaamiseen ja tiloista luopumiseen asti. Säännöllisiä vuosittaisia sisäilmakyselyitä ei ohjelmaan ole kirjattu muun muassa siksi, että niistä saatava hyöty kiinteistöjen ylläpidon ja sisäilman laadun hallinnan kannalta on vähäinen verrattuna kyselyiden tekemiseen ja analysointiin kuluviin resursseihin ja kustannuksiin. Pel-

---

27.11.2019

kästään sisäilmakyselyiden tulosten perusteella ei myöskään pystytä tekemään johtopäätöksiä tilojen kunnosta tai tarvittavista korjauksista.

Aloitteessa ehdotettujen kyselyiden teettämä työmäärä olisi valtava ja vaikeasti hallittava. Henkilöstön määrä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ja sosiaali- ja terveystoimialalla on yhteensä yli 28 000 henkilöä ja asiakasmäärä moninkertainen.

Arviot sisäilman laadusta perustuvat ensisijaisesti rakennusten kunto- tutkimuksiin, joita käyttäjien kokemukset sekä koulu-, opiskelija ja työterveydenhuollon tiedot täydentävät. Tarvittaessa sisäilma-asiantuntijat teettävät tilojen käyttäjillä olosuhdekyselyjä tutkimusten lähtötiedoiksi. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on teettänyt kattavat kyselyt kaikissa Helsingin suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa sekä oppilaille että henkilöstölle vuosien 2016–2018 aikana, eikä niiden toistamista vuosittain ole nähty tarpeellisena.

Sisäilmaohjelmaan on kirjattu useita asioita, joiden tavoitteena on parantaa sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyä ja ratkaisuprosessia. Kaupunki muun muassa kehittää toimintamallia sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi, etsii yksilöllisiä ratkaisuja oireilevien auttamiseksi sekä selvittää, miten terveydenhuoltopalvelut voidaan kytkeä tiiviimmin mukaan sisäilmaongelmien ratkaisuun.

Kaupungin sisäilmaryhmä käsitteli aloitetta kokouksessaan 24.10.2019 ja totesi muun muassa, ettei kyselyjen määrää tulisi kaupungilla lisätä. Kyselyjen lisäämisen sijaan kaupunkiympäristön toimiala pitää tärkeänä panostaa kiinteistöjen hyvään ylläpitoon ja huoltoon sekä kattaviin siivouksiin, joilla on ennaltaehkäisevä vaikutus sisäilmaongelmiin.

Lisätiedot

Anna Saarinen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 33196
anna.saarinen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 22.10.2019 § 343

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että toimialan toimitilojen kuntoa, terveellisuutta ja turvallisuutta sekä käyttäjien kokemusta tiloista seurataan säännöllisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kannan mukaisesti, että sisäilmakyselyllä voidaan kartoittaa käyttäjien kokemuksia rakennuksen

sisäilman laadusta, tyytyväisyyttä ympäristön olosuhteisiin sekä mahdollista koettua oireilua. THL:n mukaan mahdollisen sisäilman ongelmatilanteen arvioinnin tulee kuitenkin aina perustua rakenneteknisiin selvityksiin sekä mahdollisiin muihin asiantuntijalausuntoihin. Sisäilmakyselyn perusteella ei tule tehdä suoria johtopäätöksiä sisäilman laadusta, rakennuksen olosuhteista tai terveyshaitan olemassaolosta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että rakentamisen laatu, rakennusten kunnossa- ja ylläpito sekä rakennusten teknisen kunnan seuraaminen tulee olla riittävällä tasolla ja mahdollisiin sisäilmaa heikentäviin syihin tulee päästä puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Sisäilmakyselyt ovat toimiva työkalu tarvittavien käyttäjäkokemusten kartoittamiseen sisäilmapuutteita epäiltäessä ja seurattaessa käyttäjien kokemusta tehtyjen korjaustoimenpiteiden onnistumisessa. Lisäksi tiedonkululle ja –hallinnalle eri osapuolten (käyttäjien, työterveyshuollon, työsuojelun, terveydensuojelun, teknisen isännöinnin, kiinteistönhoidon sekä sisäilma-asiantuntijoiden) välille tulisi etsiä uusia toimintatapoja. Tähän tarkoitukseen tarvitaan osapuolten yhteiseen käyttöön soveltuva tiedon arkistointiohjelma, jossa kaikki rakennusta koskeva tieto on yhtäaikaaisesti eri osapuolten käytettävissä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tehty sisäilmakyselyjä sekä oppilaille että henkilöstölle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on kehittänyt ala- ja yläkoululaisille suunnatun sisäilmakyselyn, jonka tarkoituksena on toimia työkaluna koulujen sisäilmaongelmien hallinnassa. Helsingin kaikissa suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa toteutettiin kysely kolmessa vaiheessa vuosina 2016-2018. Jokaisesta eri vaiheen tutkimuksesta on tehty oma raporttinsa. Kyselyt eivät tuoneet uutta tietoa rakennusten sisäilmatilanteesta, sillä suurimmassa osassa kohteita ongelmat olivat jo tiedossa, ja tutkimukset, korjausten suunnittelu tai korjaukset olivat käynnissä. Kyselyissä nousi esiin kuitenkin kohteita, joissa oli tarpeen tarkistaa ilmanvaihto- ja lämmitysjärjestelmien toiminta.

Työterveyslaitos toteutti lisäksi huhtikuussa 2018 sisäilmastokyselyn kaikissa kaupungin 101:ssä suomen- ja ruotsinkielisessä peruskoulussa. Vastauksia saatiin yli 2 500 ja vastausprosentti oli 65. Kysely toteutettiin Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) rahoittamana ja se liittyi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) 2016-2018 toteuttamaan hankkeeseen (oppilaskyselyt). Kysely ei siis ollut oirelähtöinen. Kyselyyn vastasi luokissa toimiva henkilöstö ts. opettajat ja koulunkäyntiavustajat. Tämänkään kyselyn tuloksissa ei noussut esiin kouluja, joiden osalta ei olisi kiinteistön omistajan taholla ollut tiedossa, että jotain kokemusta olosuhdehaitasta ja/tai oireilusta on.

Henkilöstön kokemusta toimitilojen sisäilman laadusta kartoitetaan myös henkilöstökyselyillä, joita tehdään tarvittaessa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Helsingin kaupunki on lisäksi laatinut toimintamallin sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin uuteen sisäilmaohjelmaan ole tarkoituksenmukaista sisällyttää Helsingin kaupungin julkisiin tiloihin tehtävää vuosittaista sisäilmakyselyä kyseilyprosessin laajuuden, hitauden ja epävarmuustekijöiden vuoksi.

Aloitteessa ehdotettu vuosittain tehtävä sisäilmakysely ei sellaisenaan anna riittävää tietoa kunkin kohteen sisäilman laadusta.

Käsittely

22.10.2019 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että seuraava virke lausunnon ensimmäisestä kappaleesta poistetaan: Koettuihin olosuhdehaittoihin ja oireisiin tiedetään vaikuttavan myös useita rakennuksen ulkopuolisia tekijöitä, kuten vastaajan terveydentila, elintavat, stressi ja huolestuneisuus sekä elinympäristö.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi
Satu Sjöblom, erityissuunnittelija, puhelin: 310 26002
satu.m.sjoblom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.10.2019 § 246

HEL 2019-004552 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattisen valtuustoryhmän aloitteesta:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vuokraa toimitilansa kaupunkiympäristön toimialalta, joka vastaa kiinteistöjen ylläpito- ja korjaustoimista koko kaupungin tasolla. Sosiaali- ja terveystoimialalla noudatetaan Helsingin kaupungin sisäilmaohjeistusta ja toimitaan siinä mainittujen prosessien mukaan, olipa kyseessä sitten sisäilmaongelmien selvittely, sisäilmakyselyjen ja -tutkimusten toteuttaminen tai sisäilmaongelmiin liittyvät korjaustoimenpiteet. Sosiaali- ja terveystoimialan oma sisäilmaohje on

kaupungin ohjeen ja linjausten mukainen, eikä erillisiin prosesseihin ole tarvetta ryhtyä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että toimitilojen kunnossapidosta huolehditaan ja sisäilmaongelmia aiheuttaviin korjausta edellyttäviin toimenpiteisiin ryhdytään välittömästi. On myös olennaista, että mahdollisiin sisäilmaongelmatilanteisiin päästään puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Kaikki tämä edellyttää hyvää, sujuvaa ja avointa tiedonkulkua eri toimijoiden kanssa."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hynninen, Kati - toimitila-asiantuntija, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi
